

1. Amikor betöltöttem a tizenhetedik évemet, családom tagjai és más jóakaróim azt kezdték hajtogatni, hogy szépek ugyan az elképzelt lányokhoz írt verseim, de ebben az életkorban már szerelmesnek illik lenni, amellet nincs is semmi meghatóbb, mint egy első szerelem.

Nyerges András 63

A lelkem mélyén azt gondoltam, igazuk lehet, csakhogy 1957-et írtunk, és az iskolák koedukálatlanok lévén, lányokkal ismerkednie nehéz volt annak, aki (nőnemű testvére

MIRABILE DICTU

(regényrészlet)

nem lévén) ezt csak zsúrokon vagy a tánciskolában tehette volna meg, de ilyen helyekre járnia nem akaródzott. Az én felnőttjeim ezért kötelességüknek érezték, hogy összehozzanak barátai és ismerőseik korban hozzám illő leányaival. Szervezkedésük mégsem járt sikerrel, mert a felvonultatott lányok egyikéből a csúnyasága, másikából a parancsolgató természete, egy harmadikból ordító butasága miatt nem kértem, és a jóakarató kerítőnek siettem is tudomására hozni, hogy merő udvariasságból tudtam le a találkát, de ez az egy óra is sok volt az illetőből, folytatás nem lesz. Másfelől a lányokat csak ideig-óráig tévesztette meg, hogy első látásra meg is felelnék a minimális elvárásainknak, mert nem vagyok sem kövér, sem szemüveges, de aztán rendre kiderül, hogy a beszélőkém csak addig működik, amíg irodalomról esik szó, azon túl legfeljebb az iskolát tudom – igaz, lelkesen – szidni, s ezzel vége is a tudományomnak, autómárkákról, divatról fogalmam sincs, táncolni nem tudok, az illető lány szinte nem létező, vagy létező, de formátlan domborúatai pedig nem ingerelnek nyúlálásra, tehát nem vagyok lényegretörően rámenős, ellenben nem kell sikongatva, kapálódzva védeni hol a blúz gombolását, hol a szoknya cipzárját. Veszkódésmentes közönyöm viszont sértő volt, így a lányok, akiket megpróbáltak rámlócsólni, maguk sem akartak egy-nél többször találkozni velem.

2. A helyzet akkor változott meg, amikor Varga Gyuri, a nálam tíz évvel idősebb költő, magával vitt az Engels téren kultúrotthonként is funkcionáló Nemzeti Szalon alagsorába, ahol Nagy Lajos Alkotói Kör néven egy műkedvelő csoport működött. Korábban ő volt a vezetője, de mert 57 tavaszán vizsgálati fogságban töltött két napot, a kerületi tanács közölte: hőzöngő értelmiségiek számára nincs munka, legfeljebb díjazatlan tanácsadóként vehet részt a kör működésében. Funkció nélkül is el-eljárt ide, lejmolni, nőt fogni, pletykát felcípni, s olykor tagnak is ajánlott valakit, például most engem. Az ajánlás újonnan bevezetett szokás volt, a felvételt korábban csak ahhoz kötötték,

hogy az illetőnek legyen legalább egy felolvasható műve. Így lett tag a her-
vatag műstoppoló-szemfelszedő vénlány, aki presszóban üldögélő párocs-
káknek árusította indigóval sokszorosított verseit, a verzátus autószerelő,
aki szakmányban gyártott kísértethistóriákat, az építész, aki *Viccpa-*
64 *lota* című kéziratát tartotta örökbecsű remekműnek, a kontírozó köny-
velő, aki Klabund rehabilitációját tekintette ügyének, valamint egy
nadrágszabó, aki eposzt írt, mely az onogur ősmundát volt hivatott rekonst-
ruálni. A Zsombi nevű elnöknek 1943-ban jelent meg egy ifjúsági regénye,
év eleje óta pedig az *Esti Hírlap* ipari rovatának volt a vezetője. Egy nap arra
ébredt, hogy a Nagy Lajos Kör zömmel élemedett korú műkedvelői helyett
olyan társaság élén szeretne állni, ahol a tagoknak esélyük van az irodalmi
élet pereméről annak centrumába kerülni. Meghirdette hát a több profizmus
programját, s a felvételtkor azok élveztek előnyt, akiknek bárhol, bármilyen
művük már nyomdafestéket látott. Kivételt csak Berti (becenevén Süti), egy
kékszemű, zsömlekepű villanszerelő képezett, neki – drámaírói ambíciói
lévén – igazából nem a megjelenés volt fontos, ő a jelenetei közül szeretett
volna legalább egyet színpadon látni. Vele a tagság azért tett kivételt, mert
tanácstagként közben járhatott a kerületnél a Kör anyagi támogatása érde-
kében. Célkitűzés volt még a fiatalítás is, s ehhez kapóra jött Varga Gyuri rám
vonatkozó javaslata, bár (noha épp befejeztem a gimnázium harmadik osztá-
lyát), legfeljebb elemistának látszottam. Megpillantásomkor a tagság han-
gосkodni kezdett, hogy nem kéne a körből kisdedóvót csinálni. Zsombi elnök
csak hebegni tudott, de hiába küldött Gyuri felé segélykérő pillantásokat, ő
már csak az ajtóból integetett vissza, karján egy gömbölyded, vérmes, a me-
moárját írogató özvegygel éppen távozni készült. Meglepetésemre Berti
szinte magából kikelve felelt a zajongóknak. Ha tudni akarjátok, a „kisded-
nek”, sokatokkal ellentétben, már *van* igazi publikációja, tavaly ősszel meg-
jelent egy verse a *Szabadságban*, s azzal a táskájából előhúzta és meglengette
ama képes hetilap tavaly október másodikai számát. Gesztusa lefegyverzett
és elképesztett, ez az ember nálam jó pár évvel idősebb, honnét tud a ver-
semről? Berti, mintha olvasna a gondolataimban, rámkacsintott, s ettől sem-
missé vált a korkülönbségünk, mert őbenne (ahogy Horatio mondja a
Hamletben) több – ha nem is a dánnál a római – de a felnőttél a kamasz.
Ámuldozó pillantásomra szóban is válaszolt, nincs benne ördögösség, én
is ott jelentem meg életemben először, a te versed a harmadik oldalon, az én
tárcám a hatodikon. Büszke vagyok rá, hogy veled közöltek együtt, az ilyesmit
megjegyzzi az ember. Majd elsüllyedtem szégyenemben, hogy bezzeg én nem
emlékszem az ő tárcájára.

3. A tagság frissítése a következő héten egy lánnyal folytatódott, aki szintén
a gimnázium harmadik osztályát fejezte be, és Sári volt a neve, vagy ahogy

az őt régebből ismerők mondták: Sarlott. És ez múlt idő, kérdezte a vicces kedvű építész, ő csak Sár-lott, de már nem sárlik? Engem az tett kíváncsivá, hogy vajon az új jövevény zsenge életkora miatt is lesz-e akkora cirkusz, mint az én felvételemkor? Azzal nem számoltam, hogy itt szép számmal akadnak különböző napilapoknál robotoló idősebb férfiak, akiknek tö- 65
mérdek cikke jelent már meg, de csak rotációsban, de az nem elégíti ki a bennük pislákoló irodalmi ambíciót, viszont jóleső érzéssel tölti el őket, hogy jön egy fiatal, aki szintén a hírlapírás felől indul el, aki mellett bízvást játszhatják a tapasztalt pártfogó szerepét. Sárít már többen ismerték valamelyik szerkesztőségből, vagy az *Emke*, a *Kulacs*, a *Hungária* törzsszatalától, s a felbukkanását úgy kezelték, mint magától értetődő fejleményt. Az én igazságérzetemet éppen ez sértette. Neki megelőlegezik a bizalmat, másnak meg nem? Annak se látszott jele, hogy ennek visszás voltát legalább ő maga, a jelölt érezné; és próbálná tompítani. Még csak elfogódottnak sem látszott, sőt, a bennfentességét fitogtatva adta tudtunkra, hogy ezektől a potrohos, oroszlánsörényű, vagy ezüsttonzúrás férfiaktól neki van mit számon kérnie, és ezt tegező formában teheti. Figyelj csak, Zombi, kiáltotta messziről, a fejünk fölött az elnöknek, add már le az anyagomat, még a végén megpimpósodik a fiókodban! Megütközés helyett szabadkozó félmosoly jelent meg a másokkal szemben mindig távolságot tartó Zombi arcán. A kör más korifeusaira a lány azért ripakodott rá, mert *lesárlottot* tudjátok, fiuk, hogy ezt a nevet rühellem, hívhattok még Lot-ténak is, csak így ne! Engem ingerelt ez a magabiztosság, és ha netán fel sem vesszük? Dühített, hogy a „fiúk”, vagyis az ittlévők tekintélyes hányada merő formalitásnak tekinti a felvételi procedúrát, bezzeg komolyan vettek a múltkor, amikor engem vizsgáztatva azt latolgatták, nem jelent-e felhígulást, ha én is *nagylajosos* leszek? Minek ez a szórszálhasogatás, fejtegette a legrégebbi tagok egyike, egy májfoltos képű, rancosnyakú öregúr, Sárlottot, azaz pardon, Lottikát, mindannyian ismerjük! Aki meg nem, annak a véleménye nem is számít, ugye, dűnnyögtem és annyira úrrá lett rajtam a felháborodás, hogy azon kezdtem törni a fejem, mi keresnivalóm van itt? Elsötétült tekintetem azonban váratlanul a Bertivel találkozott, ő pedig, mintha egymás gondolataiban régóta olvasni képes barátok volnánk, nem is csak magához ragadta a szót, de a randalírozó hadastyánokat pontosan azzal szerelte le, amit szerintem, mondania kellett. A kislány nekem is tetszik, szögezte le, de hadd hozzak fel erre egy evezős példát. Hozzál, vadevezős, bődült el a hátam mögött valaki. Ha nekem egyik héten kötelező a csónakkal megkerülnöm a bolyát, egy másiknak meg, a rákövetkező héten ugyanez tilos, akkor ez vajon erkölcsös így? Nálunk itt még a múlt héten is kötelező volt az ajánlás, meg az is, hogy a jelölt próbafelolvasást tartson.

Akkor most milyen alapon tekintenék el tőle? Azért, mert elgyöngülünk egy lány helyes pofikájától? Arról nem is beszélve, hogy erre a kivételezésre talán nem is szorul rá, és ti csak megaláznátok vele! Sárihoz fordult, mondd meg te magad, bátran, nem így gondolod? Erre a lány pityeregni kezdett,

66 s könnyek közt jelentette ki, hogy ő nem kért semmiféle engedményt. Bocsánatot kérek, ha valakit megbántottam, inkább vissza is lépek az egésztől. Ezeket a hüppögésből alig kihámozható szavakat felhördülés fogadta, nem mész te sehová, kiabálták sokan, és Bertire zúdították a szemrehányásaikat, Süti, neked csak ne járjon a szád, veled már régóta kivételezünk! Mikor olvastál fel te itt egyetlen sort is? A hangulat már-már szakadással fenyegetett, amikor Zsombi elnök megszólított egy addig tüntetően (vagy inkább csak megvetően) félrehúzódo, kecskeszakállas férfit, Kusikám, lennél szíves? A fickó fölmagasodott és mintha a csillár mellől szólt volna hozzánk, azt mondta, nem hiszem, hogy ez a társaság kioktatásra szorulna etikából, de ha rászorulna is, az az én reszortom lenne, még nekem itt kuss is a nevem. Többen közbekiabáltak, nem kuss, hanem Kusi, de a hórihorgas ezt meg nem hallottá téve folytatta a magáét, derék, jó Berti mesterünk, akinek irodalmiak nemigen, de közéleti érdemei számosan vannak, etikátlanak tartja a közfelkiáltásos tagfelvételt. Én meg azt mondom, hogy ez csak bakafántoskodás, viszont – sajna! – olyan időket élünk, mikor nem árt megadni a császárnak, ami a császáré, úgyhogy tekintettel a kör működésére következze a szörszál Berti által megrendelt hasogatása, és hogy szó ne érje a ház elejét, én magam fogok laudálni, gyöngébbek kedvéért ajánlani, mert a *Pestmegyei*ben én már két olvasói levelét is közöltem. Remélem, hogy ez még Berti mester számára is kellő garancia, miszerint a jelöltünk – profi. Ez a fölényeskedő *lebertimes-terezés* úgy feldühített, mintha Kusi engem kezelte volna le. Meg is kérdeztem a mellettem ülőtől, hogy ez a zsiráf-fazonú hólyag mire föl beszél így másokról, de a szomszédom csak legyintett, ő Kussovitzky Benő, a mi filozófusunk, és abból van a nimbusza, hogy nem állt be a Rozmaring TSZ-be kapálni, mint más sértett intellektuokok, hanem elment hírszerkesztőnek a *Pestmegyei Hírlaphoz*. A hórihorgas tüntetően rosszalta, hogy míg beszél, mi suttogunk, és nyomatékosan felerősítette a hangját, tudtommal alapelvünk a profizmus, hát akkor az én profizmusom is legyen kellő garancia, és ha én laudálok valakit, akkor még a derék Berti mestertől sem tűröm el, hogy a kompetenciámat kétségbe vonja. Márpedig én kijelentem, hogy ezt a lányt bátran felvehetjük, mert – profi. Ólrajt, súgta a szomszédom, a vicces építész, Kusi csak azt felejtette el közölni, hogy miben? De sebjaj, majd mi férfimódra utána járunk. Nem igaz? Szájának körbenyaldosása egyértelmű célzás volt, hogy szerinte ez a lány miben jeleskedhet, amit hittem is, nem is, mindenesetre most már alaposabban megnéztem, hogyan fest az a valaki, akiért e kör összes férfitagjai, Zsombi elnöktől Kusi filozófusig annyira veszkődnek.

4. Abból, amit láttam, számomra nem lett egyértelmű, hogy Sárin mit talál-
nak izgatónak, és főképp mire alapozzák azt, hogy olyasmire is kapható,
amire más lányok nem. A külsejében nem volt semmi kihívó, s az öltözék, ami
ezt a testet takarta, kimondottan előnytelen volt. A foszlottságig 67
agyonmosott fehér blúz, bokáig érő, szürke szoknya – mind a szegény-
ség félreérthetetlen jelei, ez viszont érthetővé tette, hogy ez a lány
azért sűrgeti olyan kétségbeesetten a cikkei közlését, mert égetően szüksége
van a honoráriumra. Amikorra ez elhatolt a tudatomig, a kezdeti berzenke-
désem is megszűnt, és érzelmileg Sári mellé álltam. A nélkülözést illető fel-
tételizésemet aztán a bemutatkozó novellája is igazolni látszott, mert
az abban szereplő család egy Hunyadi-téri szobakonyhás lakásában
gyötrődött, illetve a tagjai ott gyötörték egymást. Sem életük körül-
ményein, sem a gondolkodásukon nem érződött, hogy 1945 óta bármi
történt volna velük, ami felszabadíthatta őket. A kis zsánerképnek ez
volt jóformán az egyetlen üzenete, de az újdonsága is. Sári kántálósan
sírós, sírósan monoton hangon olvasott fel, de ez sem hatott rám nyo-
masztóan, inkább azzal foglalkoztam, hogy az írástól távol tartott
mindenféle könnyfacsarást, de a szirupos édeskészséget is, ami ritka
erény, és úgy találtam, mert úgy akartam találni, hogy szerzőjét egye-
nesen a sors sodorta utamba. Magát Sárít nem találtam sem különö-
sebben szépnek, sem érzékeny vonzónak, de ez pillanatnyilag mellékes
volt számomra, fontosabb volt, hogy ő is gimnazista, mint én, írónak
készül, mint én, feltehetően a divaton és a filmsztárokon kívül másról
is lehet vele beszélgetni. Például olyan könyvekről, amiknek eddig
csak a hírét hallottuk, most meg sorra megjelennek. A legbiztatóbb
mégis az volt, hogy nem kísérte el ide senki, ebből ítélve ő épp olyan
magányos, mint én, s akkor ahhoz, hogy a közelébe férközzek, nem
kell előbb egy más valakit kiütnöm a nyeregéből, ami mellelleg úgysem
sikerülne. Ha vége az összejuvetelnek, haza fogom kísérni, és ha őlottisága
esetleg fintorogna is annak gondolatára, hogy velem, a másik itteni tizenhét
évessel távozzon, azt talán mégsem találja női méltóságán alulinak, hogy
annak a karján távozzon, aki a kör csodagyereke, márpedig engem a felolva-
sásom után épp azok neveztek ki a kör csodagyerekének, akik előzőleg a kis-
dedővót emlegették. Próbáltam előre kigondolni, hogy miként cserkészem
be Sárít, és arra jutottam, hogy nyilván ő is ott lakik, ahol a novellája játszó-
dott, az a környék pedig számomra gyerekkoromtól ismerős. Ha a Hunyadi-
tér a cél, akkor egy az utunk, és miért ne mennénk együtt? Éppen arra
akartam rákérdezni, hogy ezt jól gondolom-e, amikor arcán széles mosollyal
hozzánk lépett Berti. Remélem, mondta Sárinak, nincs köztünk semmi félre-
értés, az a dolog a bemutatásról nem ellened irányult, és hozzátette, a no-
vellád viszont kíváncsvá tett a többi írásodra is, úgyhogy felőlem akár ma

este is beülhetünk valahová. Leplezni se tudtam a csalódottságomat, hiszen biztosra vettem, hogy én egyedül, ezek ketten azonban meghitt párként fognak innen távozni. Ez az én formám, ha véletlenül találnék is valakit, akibe a dolgok rendje és módja szerint beleszerethetek, rögtön felbukkan va-
68 laki, és véget vet a reménykedésnek, tudniillik Sári helyében én se magamat választanám egy Berti fazonú, biztonságot sugárzó, mackós bájú férfi helyett. Még egy ideig sután állodogáltam mellettük, mert nem tudtam, ilyenkor mi lenne a felnőtt viselkedés, sértődött sem lehetek, mert mire föl lennék az, a szomorúsággal meg hiába tüntetnék, senkit sem érdeklek, úgyhogy részemről már csak az elköszönés van hátra. Ekkor azonban hihetetlen fordulat állt be, mert Berti megsejthette, hogy mibe gázolna bele, ha ő vinné el Sárit, és nem gondolta vállrándítva, hogy mi köze hozzá, ki-ki a maga szerencséjének kovácsa, ő miért lenne az enyéme, holott száz emberből kilencvenkilenc ezt gondolta volna. Berti azonban éppen egy századik volt, és nyomban visszakozót fúj, sőt, még úgy is tett, mintha hirtelen neki jutott volna eszébe, hogy mi az, amiért ma mégsem ér rá. Búcsúzóul megjegyezte, mindenesetre gratulálok, s én töprenghettem, hogy ez kinek szól, Sárinak-e a novellájáért, vagy nekem, amiért Sárit én kísérhetem haza? Fel is lélegezhettem volna, ha nem akad ebben az új helyzetben is valami, amit én magam nem tudok eldönteni. A kijárat felé haladtunkban azon tipródtam, kínáljam-e fel a karomat, vagy ne kínáljam, és ha igen, nem teszem-e így túlzottan is próbára a szerencsém, elvégre két kar meztelen bőrének érintkezése már testi kapcsolat, és Sári talán azért törődött bele, hogy velem, és ne a meglett férfiak egyikével sétáljon haza, mert már torkig van az efféle erőszakoskodással. Rólam tehát nem szabad kiderülnie semminek, amiért azt gondolhatja, egyik kutya, másik eb. Sebjaj, vigasztaltam magam, attól még, hogy ma este még nem történik más, csak egymásba karolva sétálunk, nincs veszve semmi, mert ami viszont történik, az valóságos varázslat, szavakba alig foglalható csoda, maga a mirabile dictu.

5. A varázslat még azzal is folytatódott, hogy nem lett úrrá rajtam a szokásos feszingés. Fel sem ötlött bennem, hogy Sárit a fecsegésem talán nem is érdekli, vagy csak merő udvariasságból hallgatja végig, miközben az jár a fejében, hogy egyetlen alkalommal ezt még elviseli az ember, de ahhoz tudnia kell, hogy több ilyen alkalom nem lesz. Fesztelenül ömlött belőlem a szó, mert már tudtam, hogy az Andrassy-, akarom mondani Sztálin-, akarom mondani Forradalmi Magyar Ifjúság-, akarom mondani Népköztársaság-úttjai Varga Katalin Gimnáziumba jár, ahol a hírhedt Ottáné az igazgató, akivel nekem már többször is volt konfliktusom, tehát amiről mesélek, annak mindketten az érintettjei vagyunk. Az első affér még 1956 tavaszán esett meg, mikor a *Ruy Blas* első szünetében a vezérőrnagyné, aki – híven férje hadseregbeli

szerepéhez – katonai drillt vezetett be az általa irányított tanintézetben, kipeccézett magának a foyerben, és feldühítette, hogy szemlátomást szülői felügyelet nélkül őgyelgek ott. Nem hívott félre diszkrétan, nem suttozva közölte, amit mondani akart, hanem éppenséggel más emberek fülének szánt hangerővel vont kérdőre, melyik iskolába járok, s egyáltalán van-e színházlátogatási engedélyem a gimnáziumunk igazgatójától? Magabiztosan válaszoltam, hogy nincs, de szükség sincs rá, mert én a jegyet az anyámtól kaptam, aki a *Színház és Mozi* újságírója. Egyébként pedig azért vagyok itt, magyaráztam, mert a szüleim a premiert látták az igazgatósági páholyból, de aznap ott nem volt több szabad hely, épp ezért ezzel a mai jeggyel kárpótolnak, ami nem is baj, fitogtattam a bennfentességemet, mert ez a mai előadás a második szereposztás premierje, és talán még jobb is lesz, mint a másík volt. Ha első, ha második, egyiken sem lehetsz itt egyedül, harsogta Ottáné, hogy szinte zengett tőle a Madách Színház. Nekem hiába hablatyolsz, fiam, rendelet van rá, hogy diáknak este nyolc után, engedély nélkül szórakozóhelyen tartózkodni tilos! Mars haza, de rögtön, tette hozzá, és ha még a második felvonás után is itt talállak, garantálom, hogy bárki legyen az anyád, nem viszed el a dolgot szárazon! Mire a tanévnek vége lett, a Ruy Blast levették a műsorról, így azóta se tudom, mi lett Szézár dö Bazan sorsa. Jött a szeptember, az új tanév, és engem kooptáltak a gimnáziumunk stencilezett lapjának szerkesztőségébe, én pedig a fejembe vettem, hogy *vargakatas* lányoktól is kérek írást, hadd legyünk mi ne csak egyetlen iskoláé, hanem a kerület összes gimnáziumáé. Az tűnt célravezetőnek, hogy amikor a Varga Katában éppen ülésezik az önképzőkör, átmenjek, és ott helyben gyűjtsem be a termést. Időpontot is egyeztettem, az épületbe mégsem juthattam be, mert a pedellusnak meghagyták, hogy lévén ez lánygimnázium, a küszöbét másnemű lény át nem lépheti. Agyrém, méltatlankodtam a portásfülke előtt, ki volt az az istenverte, szemellenzős barom, aki ezt kitalálta? Csontos kéz nehezedett a vállamra, az az istenverte szemellenzős barom én vagyok, mondta a dühtől fuldokló Ottáné, akinek sajnos épp a rossz arcmemória nem tartozott a hibái közé, megint te, kiabálta, elegendem van belőled, fiam! Ha nálatok, a Kölcseyben netán ez a divat, ha Regős kolléga megtűri az ilyen petőfikörös hangot, lelke rajta, bár én majd megkérdezem tőle, mit tud a partizánakcióidról, de az én iskolámban hallani sem akarok erről! Takarodj, míg szépen mondom, és jegyezd meg, ha még egyszer itt mersz ólálkodni, gondom lesz rá, hogy sose kerülhess egyetemre! Köztudomású volt, hogy Ottáné nem fecseg *csak úgy* a levegőbe, ezért fölteszem, abban is benne lehetett a keze, hogy száz példányos lapunk stencilezését a sokszorosító üzem visszautasítsa, mint utóbb kiderült, azért, mert Regős kolléga, akiben termékeny talajra hullott a figyelmeztetés, megtagadta a kérelmezői formanyomtatvány aláírását.

6. Históriamat hallgatva Sári pityergett, és nevetgélt is, hát ez kész örület, mondta, amikor még a másik létezéséről se tudtunk, már többször keresztezte egymást a sorsunk! Ottané engem is kizavart, engem a *Pentele* moziból, mert szerinte az *Egy nyáron át táncolt* nem nekem való film, és az sem
70 számít, hogy már átléptem a tizenhat éves korhatárt, és ott a moziban, mások füle hallatára prédikált arról, hogy a züllött nyugati kultúrának ebben a termékében öncélú meztelenkedés van, és aki megnézi, az el fog zül- leni, s ezért ő nem vállalja a felelősséget. Kis híján akkor is találkoztunk, mikor tőlünk, *vargakatasoktól* akartál írást kérni, tudniillik én is ott voltam az önképzőkörben, és vártam a fiút, aki megígérte, hogy jön, és ha jöttél volna, ezt a novellát kapod meg, amit ma hallottál a Nagy Lajos Körben, tudniillik másikat azóta se írtam. És miért nem, vágtam közbe, mintha semmi sem érdekelhetne jobban, éppen hogy sokat kéne írnod, mert te az a ritka eset vagy, akinek *van* miről írnia! Hagyjuk, legyintett Sári, nálunk otthon mindenért dühösek, ami nem leckeírás, vagy háztartási munka. Szóval ott az önképzőben nagyon vártunk, aztán azzal széledtünk szét, hogy ti fiúk mind széltoló népség vagytok, rátok sose lehet számítani. Bocsánat, tette hozzá, most már tudom, hogy te kivétel lehetsz. Ahogy mosolygott, azzal el is dőlt számomra, hogy ő az, akire szükségem van, és már csak amiatt is szorosabbra kell fűznöm köztünk a szálakat, hogy legyen jögom kiállni érte.

7. A házuk kapujáig kísértem, de elköszönnöm nem akaródzott, hiszen addig ápolhatom magamban az illúziót, miszerint járok valakivel, ameddig itt ácsor- gunk. Amiatt is tipródtam, hogy vajon a fejének folyamatos fölfelé tartása ösztökélés-e valamire, esetleg csókolódzásra, vagy éppen csak a kettőnk ma- gasságkülönbségének áthidalása végett áll lábujjhegyen? Ez számomra ko- rántsem volt egyértelmű, elvégre más lányokkal még nem álldogáltam így, ennyire szemtől szemben, szinte egymás leheletét is érezve. Miért is akarna velem csókolódzni, mikor erre a célra nyilván vannak a talonban olyan fiúk, akiknek a művelet csöppet sem aggályos, technikailag is járatosabbak a do- logban, s nem gond nekik, hogy mielőtt még a két száj találkozna, két útban lévő orr akadályozza egymást. Ha vannak (és biztos vannak) Sári körül ilyen fiúk, akkor a velem megejtett próbálkozás csakis bosszúság forrása lehet. Az élet másfajta dolgaiban én lehetnék, aki mellett más nem rúg labdába, mert ha például az lenne a kérdés hogy kicsoda Kafka, nem két, hanem egy ef-fel, akinek a novelláskötete egy nap alatt eltűnt a boltokból, és valaki nem tudná, hogy ebben mi a szenzáció, akkor fordított lenne a helyzet, akkor a smárfenomén volna az, aki nem tud engem pótolni. Az ám, de velem a leg- hétköznapibb dolgok is könnyen félresiklanak, és abból semmi jó nem szokott kisülni, ha fittyet hányok erre. Kár volna sürgetnem a bizonyosságot, hogy rosszul értelmeztem az ágaskodó testtartását, és esze ágában sincs a száját

elérhetőbbé tenni, de ha a kezemet lepöckölné a derekáról, azt kénytelen volnék úgy értelmezni, hogy csak beszélgetésre vagyok jó, az érintésem viszolyogtatja. Inkább nem is teszem kockára azt a meghittséget, ami kezd kialakulni köztünk, és akkor is az áhítatom tárgya marad, ha ez a Lotti-Sári végül lekoptat magáról.

71

8. Ábrándozásomat rekedt, dühös, rikácsoló hang vágta ketté, mely a földszinti ablakok egyikéből fröccsent ránk, mi lesz, bejössz végre? Elmúlt tizenegy, zárom a kaput, meddig akarsz még odakint strichelni? Körülnéztem, illethet-e mást is a kérdés, de kettőnkön kívül egy teremtett lélek sem állt az utcán, másfelől meg annyira halkan beszélgettünk, hogy még a pusztá ottlétünkről is csak az tudhat, aki egy ablak mögül bár, de folyamatosan figyel minket. És ha ez a diszkrét sutyorgás is ilyen mérvű indulatot vált ki valakiből, akkor miféle egetverő ordítózás verné fel az utcát, ha a leskelődő azt látná, hogy a kezem elkalandozik Lotti testének tiltott tájai felé? Úgy éreztem, eddigi, óvatossággal párosult félénkségem máris igazolódott. Megyek, bömbölt vissza Sári, és furcsának tűnt lemélyített, vastag, karcosan érdes hangja, egyúttal meg is ijesztett, mert eddig folyton-folyvást mindenért elsírta magát, s akkor egyszerre ilyen nyers is tud lenni? Furcsálló pillantásomra rögtön lecsapott, legalább megérted, hogy miért nincsenek újabb novelláim, én bizony ilyen pokolban élek, még létezni is alig lehet, nemhogy írni! Máris újra patakzottak a könnyei, s a görcsös zokogása szaggattá tördelte azt, amit mondani akart, ez a, ez a rohadt banya, ez téged is el fog üldözni mellőlem, ahogy elüldözte az összes udvarlóm! A kapott titulustól szinte elállt a lélegzetem, eszerint az udvarlója volnék, elfogadott udvarlójának, majdhogynem szerelmesének, márpedig ilyen szó véletlenül nem csúszik ki az ember száján. De még ha véletlen elszólás volna is, akkor is jelezné, hogy ezt ő nem tartja képtelenségnek. S ha így van, akkor komolyan veheti a családom, hogy van egy lány, aki udvarlójaként tart számon. Tán nem ez az, amiért szutyongattak? Teljesíttem egy tizenhét évesnek előírt penzumot. Segítség nélkül udvarló lettem! Kell ennél több, hogy boldognak érezzem magam?

Új Forrás 2019/10 – Nyerges András: Mirabile dictu (regényrészlet)

9. Az eufória közeli állapotnak újabb rikácsolás vetett véget, mi lesz már, te szotyka, meddig várjak, bevonszolod végre a segged? Szotyka, aki mondja, ordított vissza Sári, megint a kiszólóéhoz illeszkedő tónusban, ez pedig szöget ütött a fejembe, vajon melyik a Sári igazi hangja: a riadt szepegés, a folytonos sírdogálás, vagy ez a vaskos, harcias gorombaság? Nehogy megharagudj rám, sírta el magát, voltak már, akiket ennek a banyának sikerült végleg elmarnia tőlem, és te talán csak azért viselkedsz velem másképp, mert

még semmit sem tudsz, és így a helyzetemet se értheted. Mit ne értenék rajta, fakadtam ki, mellőlem a nagyanyám marta el a barátaimat, és ezt nem ő szégyellte, hanem én, pont ahogy te szégyelled, amit az anyád művel. Mit lehet ezen nem érteni? Például azt, vágta rá Sári, hogy ez a szipirtyó
72 – nem az anyám! Ő csak a faterom luvnyája, aki nappal kofa a csarnokban, este meg vice a házunkban, de sajnós őnála lakunk, és ezért bármit megengedhet magának, és hogy ez milyen megalázó, arról fogalmad se lehet. A fejem lehorgasztásával jeleztem, hogy a balsors-versenyt ő nyerte, s nekem még lelkifurdalásom is támadt, hogy vigasztalás helyett mélyebbre tumkolom a fejét a keserűségben.

A következő pillanatban megint megszólalt az ádáz, hörgő hang, ami a vérebe torkából olyankor tör fel, ha támadni készülnek, bejössz végre, rühes kis ribanc? Nem hagyom magam megijeszteni súgta Sári, juszt is itt maradok veled! Ezt még a leendő áldozat vékonyka, sírós-selypegős hangján suttogta, majd minden átmenet nélkül vaskos, rekedt ordítózásba csapott át, pofád befogod, hülye luvnya! Riadtan vettem tudomásul, hogy kezd a dolog elfajulni, légszíves, mormoltam, ne hergeld tovább, ne mondhasa, hogy mindenről te tehetsz, te nevezted luvnyának! Ő hívhat engem rühes ribancnak, csattant fel Sári, de ha lesz pofája felhánytorgatni a luvnyázást, én meg majd azt mondom, írja a többihez, naccsám, ahogy a standján tenné. Hazafelé mentemben olyan könnyűnek éreztem magam, mintha nem is a flaszteren, hanem fél méterrel afölött járnék. Apám, aki hajnalban szokott kelni, most is aludt már, anyám arcán is ott volt a fehér pacsomag, amit éjszakára magára ken, tudomásul vettem, hogy jókedvem okát nem oszthatom meg senkivel, de a szokásos, kurta *jóccakát* helyett anyám gyanakodva végig mért, s aztán egy másnapi telefonbeszélgetés foszlányából megtudtam, hogy mit talált rajtam gyanúsnak, képzeld, Gyurikám, újságolta lelkendezve, a nyakamat rá, hogy a kölök szerelmes!

